

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. VI. Ab aliquo, & alteri faciendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

qui absolute factum alienum promittit, quia Iudex Sæcularis fortasse præsumit illum sic voluisse locari, vel quid simile. Excepe tamen septem casus, in quibus Iudex idem, quamvis non Ecclesiasticus, promittentem de facto alieno condemnat.

I. Quando quis promittit aliquid, quod à suo hærede faciendum sit.

II. Quando quis promittit aliquid in Iudicio, ut quod alio ad Iudicium se sitet.

III. Quando promittit quis rem pupilli in leuomen ab alio esse seruandam.

IV. Quando promittit quis, aliquid præstandum à suo seruo, vel filio, quos cogere potest.

V. Quando promittit quis Matrimonium alienum.

VI. Quando quis factum alienum promittens, promissionem iuramento confirmat.

VII. Quando quis alienum factum ita promittit, ut adiciat poenam aliquam se subiturum, se, v. g. centum aureos soluturum, si illud non fiet.

Et quidem in primis tribus casibus ex dictis Iudex dictus Civilis condemnabit sic promittentes ad interesse promissario fortè secutum. In aliis tribus saltem ad procurandum, ut factum fiat. In septimo ad solvendam ipsam poenam. Hæc exactius tractata vide apud Sanchez lib. 1. *matrim. d. 24. Molinam d. 208. Delugo d. 23. de Inst. à nam. 115. aliisque.*

16. Sed quid, si in hoc septimo eventu promittens diligenter curauit, ut ille alter promissum seruariet; adhucne obligabitur ad prædictam poenam?

Respondeo, probabilius non esse, obligari, idque in utroque foro, quia, qui promittit sub aliqua poena, implicite intelligit, si culpam ea poena dignam committat. Neque enim promittitur solvi poena, nisi iuxta eius naturam, quæ semper culpam debet supponere. Ita Sanchez, l. c. d. 15. num. 3. cum multis.

Promissio de re aliena.

17. Inquires quid: Quandoquidem diximus de promissione alieni facti, quid sentiendum de promissione alienæ rei? Si v. g. promitto tibi librum, qui non est meus, ad quid tencor, cum rescivero librum non esse meum?

Respondeo, esse distinguendum: Si promissisti liberaliter hunc numero librum alienum, hunc numero equum, &c. re ad nihil condemno, cum resciveris tuum non esse, quia in donationibus liberalibus nemo præsumitur, se obligare ad alterum tantum, quod Iuristæ dicunt ad evictionem. At, si eadem liberalitate promissisti librum in genere, equum in genere, &c. certe obligaberis sub ea culpa, quam dicemus *infra*, afferri à promissione liberali, quia eo modo promittendi, rem, quam habere poteras, atque adeo de tuis bonis promissisti. Ita Molina *disp. 252. num. 6.*

18. Quid, si promitto librum, quem scio, non esse meum?

Respondeo, nimis est manifestum, nullam esse promissionem tuam, quia de aliena re disponere non vales. Te tamen non effugere notam deceptoris, atque, si sic sis causa alicuius damni, te illud rescire necessest delere, nimis etiam manifestum est.

CAPVT VI.

De illo Verbo:

Ab aliquo (& illo) Alteri.

1. Hæc verba exposcerent, ut hic enumerarentur ij, quibus promitti, & ij, qui promittere possunt, qui sanè sunt iidem, qui possunt donare, iidemque, quibus donari potest. Verum, de his satis à nobis actum est

in aliis locis, quæ notabo cum de donatione, *supra ultimo.*

2. Difficultas autem illa quam nonnulli hic tangunt, An quid promitti possit Hæreticis, Excommunicatis, & fidelibus non baptizatis, videatur apud Turrian. d. 4. dub. 2. & Delugo *disp. 23. de Inst. n. 127.*

3. Rursus, an Promissio facta Hæreticis, profectum suum sectam habet inter Fideles, valida sit, & an licet videretur apud eundem Delugo, id, quod universitas agitatur Vercellensi de *Mission. tit. 14. Miscell. 194.* sub questione, an possit promitti Religiosis liberis.

CAPVT VII.

De illis verbis:

Data alteri, ab eoque accepta.

1. Promissionem liberalem esse datam alteri, significat, ut initio innui, promittentem, fidem datam promissario, ut ipse promissarius rem ab ipso promittente expectet. Quare, qui sic promittit, profectum se fore aliquam tandem obligationem rem promissam expectandi. De hac ergo obligatione equantiamus in præsentia discurrendum erit. Et quidem agamus prius, quoniam fides data est, sed nondum acceptata, postea vero, quando & data fuit, & acceptata.

§. I. Promissio data, sed non acceptata, quam obligationem pariat, quoad obligationem ex Iustitia.

1. Quamvis Promittens det fidem alteri aliquid præstandi, idque illi per signa externa manifestum, modo *supra* explicato, unde ex parte sua promittens ponat totum illud, quod requiritur ad veram promissionem, seu fidei dationem; tamen nullus sit, qui legitime acceperit, multo magis, si sit aliquis, qui legitime respuat (qui sint hi, *mox* §. 3. explicabimus) nullam contrahit obligationem ex Iustitia, exequaturque promissum.

2. Siste hic tantisper, Ne enim confundas promissionem factam homini, de qua loquimur, cum promissione facta Deo; Nam hæc semper valet, & quidem conuenit cum Voto, quia Deus semper est præsens, & supponit acceptare. Verum; an omnis promissio facta in conscientiam, v. g. promissio aliquid donandi tali Ecclesie, tali Hospitali, pauperi tali, &c. ante acceptationem huius valeat, quasi semper acceptetur à Deo, varie sunt sententia. Mol. & Laym. quos sequitur, citatque Diana *p. 2. r. 106.* affirmant, opus enim bonum semper à Deo acceptari credendum est. Negant Baumius, Lessius, & Sanchez apud eundem Dianam, quia ex una parte cuiusque promissio non semper est votum, ut certum est. Si enim promitto dare pauperi elemosynam, non statim voto meo dare, quia non dirigo promissionem ad Deum, & ex altera parte natura promissionis est respectiva ad alium, quoniam ex consensu etiam alterius debet suam vim accipere. Unde utraque sententia probabilis est.

3. Iam verò, ut redeamus ad nostra. Hæc doctrina, quod semper sit necessaria acceptatio ad parandam obligationem ex Iustitia, adeo certa est, ut Doctores tam supponentes solum quærant, an de iure positivo existat, an etiam de iure natura requiratur hæc acceptatio ad hanc obligationem inducendam. In qua questione Sanchez prius tenet Molina, d. 163. num. 12. & Covarruvias *quæst. 1. de Inst. n. 30.* alioque *rra. quæst. 12. p. 2. n. 4.* Delugo d. 23. de *Inst. n. 30.* alioque *rra. quæst. 12. p. 2. n. 4.* Et ratio melior esse debet quia, ad inducendam obligationem Iustitiæ, debet promittens transfere posse suam potestatem in promissarium, per quod is habeat potestatem